

Brzobjavne i zadnje vijesti.

Broj zarobljenika raste. — **Novo-Georgijevsk pred opsadom.** — **Uspjesi na Bugu.** — **Narev prekoraca.** — **Pobjeda naših četa na Soči.** — **Talijanske puške za Albance.** — **Gubici saveznika u Dardanelima.**

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 26. julya. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište:

Juzno od Sokala osvojene naše čete na istočnom brijegu Bugu uporište, koje ima veliku vrijednost za naše predmostne utvrde. Kod toga palo nam je u ruke 1100 zarobljenika i 2 strojne puške.

Sjeverozapadno od Grubisova pridobile su njemačke čete ponovo prostora. Na drugim je dijelovima fronte položaj nepromijenjen.

Talijansko bojište.

Za rub Doberdobske visoravnj upisano je jučer nanovo boj. Talijani su na čitavoj fronti napadali najvećom žestinom dan i noć a da nisu sustali, ali i to naprežanje sila i nove žrtve bili su uzaludne. Neprijatelj je samo privremeno postigao lokalne uspjehe. Danas u zoru bijahu prijašnje pozicije opet bez iznimke u posjedu junačkih bratnaca. Neprijatelj nije poduzeo nikakve nove navale na gorući nosu utvrdu. Danas ujutro Talijanci je topništvo započelo u Gorici opet golemom paljbom. U području je Krna suzbijeni neprijateljski napadaji sakama i kamejovim. Uzmičući Talijani pretrpise u našoj topničkoj paljbi teške gubitke. Jedan je naših letjelica obložio Veronu bombama. Na koruškoj i na tirolskoj fronti nije se desilo ništa važna. Zamjenik šefa generalnog štopera, von Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 26. julya. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na zapadnom bojištu ništa bitnoga.

Istočno bojište.

Na istočnom bojištu dostigla je vojska generala Belova sjeverno Njemenom okolicu Posvola-Ponievica, 60 km južno od Savle. Gdje se neprijatelj opirao, bio je odbačen. Zarobljeno je preko 1000 Rusa. Na fronti Nareva osvojile su njemačke čete i ozgo Ostrolenke siom prelaz, ozdo su zbijaju pomalo prama Bugu, neprijatelj koji južno odolijeva. Nekoliko je hiljada Rusa zarobljeno i preko 40 strojnih pušaka zaplijenjeno. Prama sjevernoj i zapadnoj fronti tvrdjave grupe Novogeorgijevskog-Varsave ponakle su se opsadne čete blize. Sjeverno erte Vojslavica-Grubisov njemačke su čete u bojovima zadnjih dana potisnule neprijatelja dalje na sjever. Jučer je zarobljeno 11 časnika i 1457 monaka, te zaplijenjeno 11 pušaka i strojeva. Inače je položaj zapadno-Visle i kod savezničkih vojska Mackensenovih nepromijenjen.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 26. julya. (D. u.) Kod Arburana traje od 24. julya izmjenični boj sa lagunama, kod Sedibara slaba objeustranska paljba.

Teški gubici u Dardanelima.

Berlin, 26. julya. (D. u.) Dopisnik Wolfowog dopisnog ureda javlja iz Atene: Iz Soluna se javlja, da su saveznici kod zadnjih navala na Dardanele pretrpjeli jako teške gubitke. Osobito francuska divizija, koja je presla mine, imala je ozbiljne gubitke. Ova je pustila uzmičući letzli najveći dio svojih vojnika, mrtvih i ranjenih. Dalje se javlja iz Soluna, da je engleski transportni brod „Arnevorus“ (?) kralj vojnoštom, bio u Sredozemnom moru torpelovan.

Pomanjkanje ugljena u Italiji.

Berlin, 26. julya. Dovož ugljena u Italiju ide jako sporo. U zemlji ima ugljena jedva za tri sedmice.

Engleski poslanik kod balkanskih vladara.

Budimpešta, 26. julya. Prama vijesti iz Sofije, primio je kralj Ferdinand posebnog poslanika engleskog kralja, Sir Pirera, koji je već bio u Ateni i Nisu, a iz Sofije putuje u Bukarest.

Talijanski poziv vojništva.

Lugano, 26. julya. (D. u.) Manifestom su pozvani kod oružje: pričuvcnici prve kategorije god. 1880. svih grenadirskih pukovnija, prva i druga kategorija razreda 1887. alpina i linjska infanterija, prva i druga kategorija razreda 1885. linjske pješadije distrikta Cagliari i Sassari, prva i druga kategorija razreda 1858. svih pukovnija bersaljera, prva kategorija razreda 1884. svenkupnog topništva, prva i druga kategorija razreda 1886. sveukupnog obalnog i tvrdjavnog topništva, prva i druga kategorija razreda 1885. sapera i pionira kaotički i ženji, izuzevši lagonske specializacije i prve kategorije razreda 1886. telegrafista. Svi se moraju prikazati dne 31. julya.

Resposeljeno radništvo u Mlecima.

Milan, 26. julya. Odbor, koji je poslije Marsilja, kako bi tamo uposio talijanske radnike, vratio se u Mletke. Ovaj je odbor izjavio, da su radnici u Marsilji slabo plaćeni, jer moraju radnje izvršavati njemački zarobljenici.

Eksplozija u Arsenalu.

Milan, 26. julya. (D. u.) „Secolo“ javlja iz Siracuse, da je u Arsenalu u Malti nastala eksplozija, kod koje je zaglavilo 20 radnika.

Tripoljski.

Rim, 26. julya. „Idea Nazionale“ donazna je iz Kaira: Vijesti iz Girenaiki potvrđuju da je pred malo dana uspelo brodu iskrcati između Soluna i Tobruka 300 turskih časnika sa oružjem i municijom, te da je turska karavana to odvela u nutrinu zemlje.

Francuzi i Englezi u Srbiji.

Amsterdam, 26. julya. Polag slika pripjelih „New-York Times“ porizlazi, da su u Srbiji engleski i francuski letielica. Engleskim četama zapovjednik kontradmiral Troubridge, bivši atase u Beču, koji se od marča nalazi u Srbiji. Francuzi su zapovjednici kapetani Marfinet i Hochefort. Englezi imadu najviše teškog topništva, te se natežu u Semendriji. Kako su Englezi i Francuzi pripjeli u Srbiju, nije poznato. Čini se, da su toповi iskrcani u Crnojgorki, a odane kopnom odvezeni u Srbiju.

Novi francuski poslanik u Ateni.

Paris, 26. julya. (D. u.) Francuski poslanik u Ateni, Deville, molio je, da se ga metne u dispoziciju. Na njegovo je mjesto imenovan francuski delegat u podumavskoj komisiji, Guillemin, a na nje-

govo mjesto u podunavsku komisiju, Le Grande.

Torpediranje brodova.

London, 26. julya. (D. u.) Reuter javlja: Ruski brod „Ribornia“, koji je putovao kroz ugljenom iz Cardiffa u Rusiju, bio je prelet od njemačke podmornice torpediran. Mnostvo je spašeno.

London, 26. julya. (D. u.) Engleski parobrod „Grangewood“, koji je putovao iz Arhangelska u Havre, bio je dne 24. julya u Sjevernom moru od njemačke podmornice potopljen. Mnostvo je spašeno.

Amerikaneka nota.

London, 26. julya. (D. u.) Reuterov ured javlja: Amerikanski listovi su jedno-dušnog mnjenja, da su Sjedinjene države u pogledu podmornica izrekle zaštitni riječi. Sastav note svi hvale. Iz toga proizilazi, da će narod podupirati predsjednika.

Rat podmornicama.

London, 26. julya. (D. u.) Pregled o 22 sedmičnom ratovanju podmornicama podaje sljedeće podatke: Ukupni broj brodova, što su došle u Englesku ili otisla odane, iznosio je 31.385. Potopljeno je 98 engleskih trgovačkih brodova, te je tom prigodom izgubio život 502 osobe. Osim toga potopljeno je 95 neutralnih brodova. Engleska je trgovačka mornarica u ovo vrijeme dobila više novih brodova, nego su ih podmornice potopile. Konec junija bilo je u gradnji 442 broda, koji imadu 1,506,325 tona sadržine, dočim su potopljeno brodom imali 202,000 tona sadržine. Wolfvo broj opaza: Reuter hoće dakle dokazati Business as usual. Čemu dakle tolika larmanja o našem ratovanju podmornicama?

Položaj na ratištima.

Pula, 27. julya.

Uzduž cijele fronte od Kurlandije do Bukovine naša je ofenziva u svojem pobjedonosnom i stalnom tijeku. Na sjevernom lijevom krilu naišla je na otpor, koji je bio nakon žestokih okršaja slomljen. Neprijatelj je u tom dijelu na mnogim mjestima otvorio svoje pozicije, a pri tom dugo nalag, da se na cijeloj liniji pučanstvo povuče u nutrinu zemlje. Mnoga je pače stratiške vožna mjesta razorio: tako javlja potlušbenički „Berliner Tagblatt“ da su Rusi zapalili Vindavcu.

Nakon pada tvrdjave Rožan i Pultusk te zapadnih i sjevernih utvrda Ostrolenke predjose Narew, zauzevi su utvrđenja

„Kako je negda u Istri bilo“.

(Nastavak).

Naš napredak u Istri.

God. 1884. mogao je naš puk odabrati jedva pet zastupnika za pokrajinski sabor, a 1889. bilo ih je već 9; još uvijek mala četa za većinu stanovnika u Istri, ali birana, junačka, poštovna, a to bijase napredak.

Radom Dobriše Vitezića, Bastiana, Laginje, Spiničića i Mandića mozišli se poštovni rodoljubi Istrom i natjerali su plemenitom nastojanju, da puk dignu do narodne svijesti i ponosa, da ga dignu gospodarski. I digose ga. God. 1889. dobismo e. kr. gimnaziju u Pazinu, 1906. e. kr. učiteljsku školu u Kastvu, hrvatski e. jezik morda uređima postavljeni, za podignuće gospodarstva imamo tri putujuća učitelja, pučke škole se dižu i prosvjeta se širi, a s pravom prosvjetom doći će i blagostanje.

Kad su na temelju novoga zakona o izborima za carevinski vijeće (26. 1. 1907.) bili izbori, našo je hrvatski i slovenski narod u Istri mnogo pokazao, da je mnogo napredovao u narodnoj svijesti, jer je 14. maja 1907. izabran za zastupnike Laginju, Spiničića i Mandića. Ova napredak puka pokazao je e. kr. Vladi i Talijanima u Istri, da nas je zbijaju mnogo i da ne čemo, da se bez nas gospodari s našim i na našem.

Sada je posredovanjem e. kr. Vlade došlo do sporazuma između Hrvata i Slovenaca s jedne i Talijana s druge strane

(21. III. 1908.), a plod toga sporazuma je novi izborni zakon za Istru, koji je Njegov Velicanstvo 17. maja sankcioniralo.

Od god. 1851. do 1870. imao je istarski sabor 30 zastupnika, od 1870. do 1908. bijah ih 33. Joziva god. 1884. mogli smo mi izabrati pet zastupnika, 1889. devet, i dalje nismo mogli.

Po zakonu od 17. V. 1908 imamo ih 19. dočim ih sabor ima svih ukupno 47, a to jesu:

1) 3 biskupa: krčki, porečki i tršćanski; ne bira ih puk, nego radi svoje časti dolaze u sabor (vijeći);

2) 5 zastupnika, koje biraju veliki posjednici, koji su svi Talijani, dok nas bog ne pomogne i naša stidljivost i narjivošć, da i mi poslamo nekog velikog posjednika;

3) 2 zastupnika trgovački i obrtne komore; i ovi su Talijani;

4) 14 zastupnika za gradove, trgovista i obrtna mjesta; od ovih 14 jesu tri Hrvata (Slovenaca), i to 1 za Pulu, i za porodne općine Pazin, Buzet i Plomin (bez istoimnih gradova), i za porodne općine Volosko, Opatiju, Kastav, Podgrad i za mjesta Lovran, Mošćenice i Klana;

5) 15 zastupnika za ostale izvanjske općine u Istri; od ovih 15 naših, i to:

a) 2 za sudbeni kotar Kopar, za porodne općine Sv. Petar dell' Amata i Corte d' Isola (od sudbenog kotara Piran) za porodni općinu Krasicca (od sudbenog kotara Buje);

b) 2 za sudbene kotare Volosko i Podgrad;

c) 2 za sudbene kotare Pazin i Labinj;

d) 2 za sudbene kotare Buzet, Motovun i Poreč;

e) 2 za sudbene kotare Pula, Vodnjan i Rovinj;

f) 2 za sudbene kotare Krk, Cres i Lošinj;

6) 8 zastupnika za opći izborni razred; od ovih su 4 Hrvata (Slovenca), i to:

a) 1 za sudbeni kotar Kopar (osim poroznih općina Kopar, Milje, Valle d' Oltra i Lazuzet bez Pobezi i Cezari) — za sudbeni kotar Podgrad — za porodne općine Kastelvenere, S. Pietro dell' Amata i Corte d' Isola (od sudbenog kotara Piran) — za porodni obćim Krasicca (sudbenog kotara Buje);

b) 1 za sudbeni kotar Buzet (osim grada Buzeta) — za sudbeni kotar Motovun (osim poroznih općina Motovun, Sv. Nedelja i Visnjan, gradica Opatelj i porodne općine Vindava bez sela Ferat) — za sudbeni kotar Poreč (osim poroznih općina Poreč, Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane);

c) 1 za sudbeni kotar Pazin (osim grada Pazina) — za sudbeni kotar Labinj (osim porodne općine Labinj i gradica Plomin) za sudbeni kotar Vodnjan (osim općina Vodnjan i sv. Vinčenc) — za općinu Kanfanar — za sudbeni kotar Pula (osim ovih djelova grada Pule: GIRA, Port'Aurea, S. Martin, Zaro i Sv. Miloviti i osim poroznih općina Galežan, Fazana);

d) 1 za sudbene kotare Volosko, Krk (osim porodne općine Krk), Cres, Lošinj (osim poroznih općina Mali Lošinj, Čunski Osor, Nerezine i Sv. Jakov i osim mjesta Veliki Lošinj).

Osam zastupnika ove opće kurije biraju svi oni, koji su navršili 24 godine bez obzira na porez, i oni koji imaju pravo glasa u četiri ostala izborna razreda. Premda na Talijane otpada 27 zastupnika, ipak ne mogu u saboru za glavne stvari odlučivati bez nas, jer su za to potrebna 32 glasa, dakle bar pet naših.

Niti zemaljski odbor ne može o glavnim stvarima zaključivati bez privole bar jednoga od naših odbornika. (Zemaljski odbor imat će pet odbornika, od kojih su dva naša.)

Sada baram površno znamo, kako je negda u Istri bilo. Kako će pako odsada biti? Na to će nam odgovoriti budućnost.

Kao zaključak našega sastavka donasmo jošje:

Decembarski ustav 21. decembra 1867.

Buduće se je madžarsko pitanje riješilo god. 1867. u korist Madžara, koji su bili složni ko jedan za svoje pravice, trebalo je sada pitati narode austrijske krune, što oni misle o tome sporazumu s Ugriima, i da nećine novu savez sa austrijske zemlje. Ministar Beust savaze na temelju februarškog patenta i po zahtjevu njemačkih centralista izabira u svoj sastav, taj je 22. julya udvorio ugarsku nagodbu, te zakon o delegacijama, odobrio da Austrija uzme na se 70% skupnih troškova (austrijska kvota) a na Ugre dođe samo 30%. Zatim je sabor počeo razpravljati o austrijskom ustavu. Nekoji zastupnici zagovarali su centralizam, nekoi su hvatili nagodbu s

Evo me, da Vam danas pričam stotinu stvarica od naših ljudi.

Oni se ne obaziru ni na „starostu“ ni na „Vorstanda“, na koje ih svi upućuju. Idu oni dnevno u procesijama na sud. Zaludu ih od toga odvraćam, ne će pa ne će da me slušaju. Kažu mi, da je na sudu jedan jako ustrpljivi praktikan, koji ih sve saslušava i sve „uvažava“.

A kakve su želje naših ljudi? Razne. Jedan plati bolji stan, drugi ljepše krevete, treći premještač među naše ljude, jer da se ovdje ne mogu razumjeti.

Neki dan me jedan starac dosao moliti, da bi posla ja za njega na sud. On i žena mu rado bi posli u Pulu stanovati, ako nije moguće u A. Sajje mene, jer će mene prije uslišati, negoli njega. Starac je pitao troškove nam platio, a i u Puli bi na svoje troškove živio, te ako bi za smrt zatekla doma, nekako bi mu lakše bilo.

Tumačita sam mu, da to nije moguće postignuti i na koncu mislila, da sam ga uvjerila, pa da će se umiriti. Ali kada tamo, eto ti njega sutradan na sudu, gdje molu da ga kući pušte. Na sudu su mislili iz početka, da se starac šal, ali kada opaziše njegovu ozbiljnu molbu, odpravise ga i oni smijekom na ustima.

Druga su dvojica došla moliti, neka ih pušte kući po „mrs“. Naravski, obiljena bje i njima molba. Zaludu uzdisu sa menom za domom svojim! Mogla bi još više toga pripovijedati, ali ne ću da im ješnjim. Navatjam samo nekoje stavke iz pisama, što mi je pisala prijateljica iz Ugarske, inače prosta seljakinja: „Mi smo međim samim Mađarima. Nista se ne možemo razumjeti. Inače nije nam baš slabo. Igramo na čunje, ili kako bi rekli kod nas „burela“ i kulhamo najviše „lazanje“. Sve ću zaboraviti iz Ugarske, ali „lazanje“ ne ću nikada.“

To se skoro uvijek jede. Dodji da i Tebe poslušim s njima. Čim boljim, ne bi ovaj čas mogla. Požuri se i odji! Mi u nijesmo do sada znali, kako se žive u svijetu. Pustimo mi Ungariju i Moravsku i ajdno u našu nezaboravnu Istru. Možda da dojdemo od sunčeva izhoda do njegovog zahoda“. Suze su mi dole na oči, kad sam ovo čitala. Kolika je žudnja za domom! „Mliko mila“, odgovorili joj, „dat će Bog, da ćemo se mi vratiti i naši, dragu Istru, samo nek jednom za ovaj isjertjanj naši hrabri vojnici onog vječnog neprijatelja. Dole ustrpljivo podnasajmo, i nadajmo se čvrstom nadom, jer Bog je pravedan.“

Inače je ovdje kod nas u Moravskoj većina ljudi potpuno nezadovoljni. Svaka osoba dobije dnevno 50 h, a time se dade ovdje lijepo živjeti. Kruh izmamo bas dobar po 44 h, dakle koga u Puli u vrijeme mira. Meso K 2:80 po kg, a izvrsni krumpir 10 h po kg, al obično i po nista.

Kod mene u selu ima nesto oko 40 naših ljudi, a drugi su daleko 2—5—10 i više kilometara. Meni je to znao, jer nemogu do svih. Inače za me ovdje izvrsno. Ljudi me jako lijepo susretaju, bilo nasi, bilo odvještji. I radi mojih iz Ugarske pisu, da im nije slabo, samo se ne mogu razumjeti sa tamošnjim narodom.

II.

Nadamo se, da ne će moja pisma dugositi čitatelje. Nasi Vam ljudi svaki dan nesto novo doznadu. Sada mi hoće, da se može povratiti u Istru, koji hoće. Miru ih, i velim im, da to nije istina. Ne razumijem, kako dolaze do ovakvih vijesti.

Moram po cijelom kotaru radi potpora, što ih narod prima radi mobiliziranih vojnika. Dosta naredba iz Brna, da se ponupe svi platežni arci, jer nijesu jasni. Dobila sam zadaću, da ih sve popunim i zamjenim novima.

Kotarsko poglavarstvo izdalo mi dvojezicu punomoć, pa idem od „staroste“ do „Vorstanda“. Mimogred: Svi su uljudniji, nego li nasi „blagopokojni“ delegati puljske općine a i kotara samoga.

Meni je to obilježje vrlo drago, jer ću mićti tako vidjeti mnogo naših ljudi. Kadikah ih moram opomenuti, ako opazim nesto u neredu. Slušaju i ne ljute se na mene. Osobito im preporučam čistoću i sklađnost, jer uzasno utječe na ove ljude, kada čuju, da se nasi „karaju“. No to se vrlo rijetko događja. Nije to mnogo puta ni čudo. Gdje su naložnije obitelji, žive po 2-3 ukupno, pa eto uzroka žužnjakom temperamentu. Mene zovu da sudim, al ne ide, jer hoće da imadu svi pravo. No ovo što pričam riješke su iznimke. Većinu hvale ovi Nijemci. Jedno samo se još mi nije ničko polovatio. Tek analfabetizam! Ah, to me peće, holi!

Talijanska istočna obala, što ju je naša hrabra mornarica već više puta napala.

„Potpišite si ime!“ „Ne znam“, glasi odgovor. I to ide tako naprijed do 10-15 itd. „Zar nemate kod Vas skola?“ pitaju me! A šta da jim odgovorim? Mogu me pitaju kako se kod nas žive? Gude se oni, kada im ja sve u pričam. Uopće imadu o nama čudan pojam. Na kuća bi ih lijepo pripodabljali nas i njih, nasla bi u mnogom i mnogom kod nas veći napredak, nego li kod njih. Učemuđog je kod nas bolje, nego u njih. Nasi „veći“ zastastaju za njihovi „većima“ al kada bi i nasi bili ravni njima u ovi i enerziji, bili bismo barem jednaki.

Naši učitelji su većinom u vojstvu, radi toga se ne mogu za naše bjeğunce zauzimati. Ali gdje su drugi narodni činbenici? Javit će se poslije, kad se im narod sam uredio! Prvih dana, kad su naši trebovali koga, nisu imali nikoga. Pa i sada, ako nas koji dodje naći, polohi si samo rodbinu, te si misli, da je time već veliku narodnu dužnost izvršio. Čitala sam neki dan u jednom broju „Hrv. Lista“ iz Pule, da je i dr. Zuocon bio u ovim stranama, pa onla na ministarstvu. Za informaciju javljam Vam, što je meni u tome poznato: Znamo već mi davno, da nam se sve bere i sprema putem vojništva, i da se posljednicima isplaćuje vrijednost blaga, a da to nije narod prvi mah znao, krivi su svi, koji mi nijesu to prije kazali.

Na svim spisima, koji stignu iz Brna radi potpora, piše se „Selr dringend“, pa uslijed toga negdje već primaju a negdje će skoro primati potpora. Glede premještena pitanja sem ljude „Lako oni misle. „Sta doma?“ pitase oni. „Onda valjda u barake. Osobito Bože! Radje ovdje, ma u barake ne. Odovud ćemo u Istru“. Kako o tome oni u Ugarskoj misle ne znam.

Razne vijesti.

Družbina škola u Moravskoj. Ustljed Avakucije Pule i kotara dospjelo je, kako je već poznato mnogo nasega svijeta iz ovih krajeva u Moravsku. Vnaredno je nučan položaj onih naših jadnih bjeğunaca. Otrgnuti naglo i nenadano od svoga zavičaja, izgubljeni u nepoznatom kraju, u vječitoj tuzi i strahu za životne potrebe, oni nasi nesretnici provode tuzne dane, koje im još sumorniji čini misao na neizvjesnu, crnu budućnost. A njihova djeca, sva preplasnna i užasnuta, što neprestano vapi i za krluhom i domaćim toplim ognjstjem. Neizmjerina Pisuđa. U Moravskoj, oko Svitave, u selima uokolo porazmješteno je nekoliko stotina naših ljudi iz Puljstine. Naslo se tu na okupu pedesetak naše djece, što su još prije nekoliko mjeseci polazila družbine skole oko Pule. S njima je i učitelj, dosadašnji upravitelj družbine skole u Sveljvanadu. Nastojanjem toga učitelja i Sveljvanadskog Ravnateljstva, te pomoću, a i vanrednom susretljivošću crkvenih i gradskih oblasti u Svitavi, uspjelo nam je otvoriti u tom njemačkom gradu privremenu družbinu školu. Dječ su smještena u velikoj i upravo sjajnoj zgradi dječjačke gradjanske skole (Knaben-Bürgerschule). A

nama se steže srce od osjećaja zahvalnosti spram svih onih, koji su nam omogućili otvorenje te naše skole u dalekoj tuđini, osobito spram nasega naroda, koji nije ni u ovim teskim trenucima zaboravio ni zapustio svoje stare Istarske Družbe. Svima hvala!

Istarska Posujnica u Puli. Radi veće sigurnosti prenijela je ova naš najstarija hrvarska stediionca u Istri svoje glavne knjige i vrijednosne papire kao i svoju gotovinu djelomice u Ljubljani a djelomice k svojoj podružnici u Pazin. Posto je više ljudi našeg jezika i roda u poslovitim se Posujnicom i to, jer imadu u istoj uložene svoje pristenjed li jer njim je Posujnica dala posudu, preuzeo je dr. Lovro Scaliar, odvjetnik i vojni branitelj u Puli (Narodni Dom, II. kat) na sebe zadaću da kao predsjednik revizionog odbora Posujnice vodi privremeno njezine poslove u Puli u koliko to današnje okolnosti dopustaju. One stranke, koje bi lijele u ovižije svoje pristenjed kod ovog naseg hrvarskog zavoda, ili koje imadu platiiti interese ili koji obrovkog svoga prama tom zavodu, ili napokon one, koje imadu u potrebi dignuti koliko od svoje novca povjerenog Posujnici na stediđu, neka se obrate slobodno i bez ikakovog troška na goji spomenutoj dra L. Scaliar, koji njim stoji u tu svrhu na raspolaganje u delavnik svakog večera između 6 i 7, a u nedjelje i praznike između 4 i 5 sati popodne.

Gođje su nasi evakuirani. Na nasi poziv, e bi nam se javili nasi evakuirani, dobili smo pismo iz Greifendorfa kod Svitave (Zwitlau) u Moravskoj, koga u cijelosti ne možemo donijeti. U Greifendorfu ima 20 obitelji iz Medulina, koje broje 94 člana. Evo imena glavara tamo nalazećih se obitelji: Petar Kirac, Marko Grakalić, Foska Zmak, Matija Cukon, Foska Cukon, Marija Lorenecin, Mate Lorenecin, Jana Kirac, Ulika Grakalić, Marija Lorenecin, Katica Kirac, Mate Radošević, Blaž Cukon, Jure Cukon, Grgo Lorenecin, Marija Cukon, Anica Demarin, Luka Cukon, Mate Kirac i Luka Grakalić. Braći Medulinima saljemo srdačne pozdrave njihove rodne grude!

Novi kruh. Kako juž javljeno, ne će se upotrebljavati samo ražno i paečeno brašno. Pekari će dobiti nalog, da će moći peći kruh, koji će imati 75 po sto raznog a 25 po sto pšeničnog brašna, iz kojeg će se brašna dobiti posve zdrav i hraniv kruh. Kruh će biti mnogo bijeliji nego do sada.

Junački nadporučnik. Lijepi primjer junakstva pokazao je za trajanje borba na Sani nadporučnik Ivan Knežević zapovjednik odjelaka strojnih pušaka lovačkog bataljuna.

Upravu, kada je on svojim paklenim oružjem upravljao, pogodi neprijateljsko tane branik strojne puške od kojeg su odsokli komadići željeza, te su nadporučnika Kneževića znatno ranili. On se držao hrabro i nije hlio svoje niesto zapustiti. Kasnije, kod navale svog bataljuna prema samu istočno Zavadu, opet se pokazao u prvim redovima usprkos ze-

stokoj vatni, samo da pripravi temeljito napadaj. On se usudio taći daleko u neprijateljsko polje, gdje su neprestano zviždale kugle dok ga konačno u jednom mah dvide ne pogode na lijevoj nadlaktici. Nadporučnik Knežević je bio sada prinuđen, da se povuče do zdravstvenog odijeljenja, gdje mu rane zavezase. Čim su mu rane pavezale ne liječe dječine. Čim su mu rane pavezale se opet prijavi sposobnim za službu. Usprko njeznom nagovaranju njegovih predpostavljenika zavezane ruke, uzrujan od češće boli i vrućice podje opet u prve bojne redove. Nakon nekoliko dana oboli njegov zapovjednik i on, preim u ovakvom stanju, preuzeo vodstvo i nedviđenom požrtvovnošću podao memođeli uzoran primjer. Već odavna su bila njegova hrabra prsa okičena sa „Signum laudis“, a sada resi prava tog hrabrog časnika jeste vojnički krst za zasluęe III. reda za ratnom dekoracijom.

Opodbičanje poštanskih omota zarobljenicima u Srbiju. U buduć moći će se austro-ugarskim zarobljenicima u Srbiju poslati poštanske omote prama opodbičnim propisima. Ovi omoti ne smiju sadržavati upotrebljenu rubenicu ili već nosena odijela ili nosenu obuću.

Saobraćaj sa Dalmacijom. Vlada vodi pregovore sa parobrodarskim društvima „Lloyd“ i „Ragusea“, za spoj izmedju Voloske i Gruža. Svako bi društvo jednaput u sedmici otpremilo jedan parobrod izmedju ova dva mjesta. Sa društvom „Dalmata“ su isto u toku pregovori radi prometa izmedju Voloske i Metkovića. Ugarsko Hrvatsko parobrodarsko društvo ima sada u prometu izmedju Rijeke i Zadra tri parobroda na sedmicu, a sada će investiti i četvrtu prugu izmedju Rijeke i Metkovića.

Američki pojači za spaavanje. Na dobru namisao je došla američka tvrtka Carley u pogledu prijetelje pogibeljni nje-mačkih podmornica proizvodnjom pojača za spaavanje, najjasnog oblika, koji se sastojte iz samih šupljih bakrenih kolobara. Na svakom okupu kolobara su pričvršćene vrecice valjkastog oblika iz nepromočivog platna, a svaka s drvenim podnožjem. Taki se pojači proizvadjaju u šest veličina, pak najvise se mogu tako rekadje nazvati čamcima za spaavanje, imadu tu prednost, a što je od velike važnosti, da se iako daju zanatlati je: 30 u drugo, i time zapremaju na palubi jako malo prostora. Pojači najviše obujna dgu su četire i po m a dvije i četvrti m široki. Kažu, da isti mogu do 67 osoba sudržati. Na pojasma su takodjer pričvršćene hvataljke, na koje se u potrebi mogu podbočiti i vesla i tako veslati.

Cijene žita nove žetve u Austriji. Mi-nistarstvo je unutarnjih poslova izdalo odredbu, prema kojoj će država kupovati žito preko ratnoga zavoda. Cijene su ove: za pšenicu kr. mtrc., za raž 28 po q. za ječam 28 po q. za zob 26 po q. Ove cijene vrijede do nove žetve 1916. Za onu pak pšenicu, koju će kupiti ratni zavod do 31. o. m.j., imat će on još platiiti 4 K po q; za pšenicu, koja se kupila do 15. kolovoza, platiit će se svuice K 3, a za onu do 3. kolovoza još 2 K, a za pšenicu pak kupljenu do 15. rujna platiit će još 1 K po q.

Nestašica pamuka u Rusiji. U Rusiji se opazila dosta velika nestašica pamuka. Osnovano je u Petrogradu ratno društvo, koje bdije nad svakom zalihom. Osobito fali pamuka, koji se prije brodovima dovažao.

Dobrovoljni priinosi.

Naša je uprava primila te će prostijediti svrsi sljedeće prinose: Z: Podružnici Pula družbe „Crveni Križ“; Uz geslo: „Dan žrtvov“ za udove i sirote poginulih u ratu“, pripislaše: Dinko Pandule, kanonik-zapnik u Barbanu . . . . . K 13—; Hrvati-vojnici, pučki istasa . . . . . 8—; Sveukupno . . . . . K 20—

Pokuešno hotela „Elisabeth“ prodaje se uz umjerene cijene proti gotovini. Obavjesti dade Filip Barbičić, trgovac, pokueštov, Via Sissano 14.